

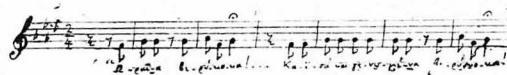

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Ο ΠΕΘΑΜΕΝΟΣ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Κάθε πρωί, ταχιτά, την ίδια ώρα, δροσιή και καυταρή—πολύ δροσερή γι' απ' τα φρούτα που ποικίλουσε—άκουγοντας ή φωνή τού Νότη, τού μανάβη, καθώς περνούσε στό στενό, και διαλαλούσε τραγουδιστιά :

Αύτό ήταν τό σύνθημα.

Κ' εκθύς όλα τά παράδημα άνοιγαν, και πρόβαλλαν οι κοπέλες της γειτονιάς με πάτια και με πανεράκια, για νά φωνιστούν τά φρούτα τής ήμερας. "Ολος ο μικρός έξεινος δρόμος είχε γίνει πελατεία του, από τότε που πρωταπαρουσιάστηκε τό υψηλό, μαργιδερό έκεινο πατάρχαρι, με τή σεμνή και σοβαρή περαπατίσαντα, με τό μοντάζα που μόλις ήρθαν, και με τ' απόρο, τό σημερινό φαρδού ζονάρια..."

Και τότε άρχιζαν τ' απότελος, απ' όλες τις μεριές, οι κορωνιατάς και τα πειραιάκια. Ο Νότης, όμως, δεν είχε προτιμήσει. "Ο Νότης μπαστούσε τήν δουλειά του, "Αγαπούσε, πρότις απ' όλα, τό χωριό του. Πίσω απ' τήν άφρενοτήν έμφασή του, ήταν κριμένη η καρδιά ένας παιδιός, παιδιόν συνεστάμενον καθ' ανίδευτον, που δὲν είχε γνωρίσει τίς γινάκιες, και χαμηλώντας τά μάτια ντροπαλά, στά τοπικού πανηγύρια πειράματα τους."

"Ο Νότης ήταν εύπορης, έπειδη δὲν είχε πειραματίς, και ζούσε πονός, μεσ' στην παρθενία του, όπως τό διαμάντι μέσ' στο βράχο. Τό βραδιά μόνο, που γνωρίστηκε στό χωριό του, κορωνιατής νόσος πάσιαν πάσιαν, πάσιαν και καθόταν στήν πλατεία, με τούς φύλους του, κ' έπινε λίγο κρασί, προτού νά κομψεί. Κ' έπειτα, ξενώνας τά μεσάνγκα, ετοίμαζε τό γάρδορ του, κ' έπειρε ώρα πολύτελην τό παζάρι. Κι' αιτήν ή δοκιμάζει έξαστολυπήστε κάθε μέρα, έσω απ' τίς Κρητικές, που έβγαν όλοι γενική άναπτωση. Σέ λιγο, όμως, δρόσε ή έποκη, που δ' Νότης πήρε στροφιώτισσα.

"Ήταν ή έποκη τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων.

Και τότε, με τήν άλλαγή τῶν συνήθειών, μάργισε κάποιον νά γνωρίσει τή Ζωή. 'Άλλο δέν πρόκειται.'

'Ο πόλεμος τόν δραπέξει, και τόν τίναξε στή Μιργάνι 'Ασια. Δοκίμασε τής φρεγερής τής καυτούχες, τημαρτισθήριον τρεῖς φρεστής τήν τελευτά, μαστιά, κάποιος σοβάροτε φα—κ' έπειτα ζάθηκε μέ τήν όπισθωρησι, και σύτε κανένας ακούσει ποτέ για τή ονομά του.'

* * *

Στό χωριό που Νότη—δύο βράστα έξω απ' τήν Αθήνα—ένα βράδιο, δυστέρη από ένα χρόνο, μια παρέα ήταν καθημένη σ' ένα μαγαζί, και συστόπινε. Ήταν όλοι παιδιά, πλευρούς μανάθηδες κ' έπειν, και σινητούσαν για τής δουλειές τούς. Κάποιος τότε θυμήθηκε τό Νότη, και τά παθητικό τό τραγούδι :

— Όρμα βερύκοια!... Καϊσού και γινωνέναι βερύκοια!... Τόν καϊρού πον δύνειν ή Νότης, όλοι αύτοί ήταν πολύ μαργάνι, άλλα διοι τόν θυμόντουσαν άκομα, με τό λιγερό κελάδισμά του, και τό φαδύν τόν καταστού ζονάρια. Κι' διοι διοι προσταθούσαν νά τό μηθόδην, θταν πηγανάν στο μαχαλά, με τής σούστες, είτε με τά ζώα.

Στήν ίδια τήν παρέα, ήταν και τή άδερφάκια τού Νότη, πον έπωα σή είχαν μεγαλώσει. Ο Σωτήρης, ένα τετραπόδιο παύλι, πον έπωασε στό πρόσωπο τού Νότη, άλλα δέν είχε τή γερή περαπατίσα του, σύτε τή γηλακά τής φωνής του.

Άντος δέν άρχισε μαλιά, και τά μάτια του κοίταζαν τό χόμια.

— Τί έχεις, ρέ Σωτήρη; τόν αρτήσεις κάποιος απ' τήν παρέα. Στενοχωρέα πον μιλάμε για τό Νότη; "Ε, διοι δά πεθάνουμε μια μέρα!..."

Και τότε είπε κ' έν' αστείο, άρβαντικα.

'Ο Σωτήρης σήκωσε τά μάτια, και τόν κοίταζε.

— "Όχι, Μήτσο, δέ στενοχωρέας γι' αιτό. 'Άλλ' άστορε είδα ένα δνειρο, και δέν ξαϊρο πόζ νά τό ξηρήσω.

Και τούς δημηγήθηκε τή δνειρό του.

Τόν φάντης πόζ ήταν μέσα σε μία ρεματιά, βαθιά σύν πηγάδι. Λεξάν κ' αριστερά, τά βράστα ήταν τόσο άποτου, που δέ μπορούσε νά βγει, με κανεναν τούτο. Είχε τήν ασθόνηση πάς ήταν καταδικασμένης εκεί μέσα, για όλη τή ζωή του. Συνδλογήθηκε τό σπίτι του, τή μάνα του, τήν άδερφά του, τό πιο αιχρό του τή άδερφά, και τή είχε πάρει τό πάρατον.

Σπρινάκι, πίσω ώπαν βράχο, πρόβαλλε ένας άνθρωπος. "Ήταν κουκουλούμενος ός τα μάτια, και δέ μπορούσε νά δει τό πρόσωπό του. Τόν πήρε απ' τό χέρι, και τού λέει :

— Σέ γηρεύει ό αδερφός σου. Και τόν τράβηξε μαζί του. "Ειστασαν τότε μπροστά σε μία σκοτεινή σπηλιά, άνοιγμένη μέσο στό βράχο. 'Έκει σταμάτησαν.

Και τότε είδε πός δέν ήταν διό, άλλα τρεις. Κοίταξε τόν χρότο, που είχε έφειρι, χωρις νά καταλάβει ποσά, και γνώρισε τό Νότη. Τό πρόσωπο του ήταν κίτρινο και ταγωμένο, σύ να είχε μόλις βγει από τό χόμια. Τό μάτια του ήταν δολά, σάν κλαμένα. Δέν είχε μαλλιά, και μια πληγή, που δέν είχε κλείσει, φωνάζαν στό γυμνό του στήθος, δεκάρια. Τόν κοίταζε με τόσο παράστον, που δέν ήρθε νά γονατίσει μπροστά του.

— Σέ θέλω, τού λέει. Και τότε πάνταν τά φωνάζειν σε νά βγαίνει, δχι απ' τά στήθη του, άλλα μέσο από τά βάθη τής άδυσσου.

Ο άλλος είχε καθει. Και τότε τραβήγνειν, και βρέθηκαν σε μια μεγάλη θούμη. Δέν ήπηραν ούτε δέντρα, ούτε πέτρα.

— Θέλεις νά φεις μαζί μου; τού ξανάέρει.

Κι' ο φωνής ζωγρίσε νά τρέμει, χωρις σ' αιτός νά ξαπει τό γιατί, νά τρέμει σαν καλά.

Και τότε πάλι, Ξαφνική, ένας έπιουμάστικαν νά μιλήσει, παρουσιάστηκε στά μάτια του ήνας μεγάλος δόμος. "Ο δρόμος αιτός ήταν σπουδημένος, και γεμάτος ήμιτοι.

Κι' ο Νότης πέρασε ξανά μπροστά του, ήταν καθός τόν ήξασε, σ' όλη τήν οινοφιά του, πέρασε με τό γάιδαρό του, και τραγουδούσε :

— Ωραία βερύκοια!... Καϊσάν και γινωνέναι βερύκοια!

Τήν ένοιρο αιτό, τό είχε δημηγηθει, μόλις ξενώνησε τή μάνα του, κ' έζειν άρχισε νά γλιτώσει.

— Κάρπους καρά όμης είναι πάλι, είτε. Οι άλλοι ποτάγηραν άναμετάπει τους.

— Δέ βαριέσσω, λέει τότε ο Μήτσος, γινωνείσεις κοντέντες. Θύ τόχες παραποτάζει, καθόδια φάνεται..

— Ισως, ξαπει σοβαρά κι' ο Σωτήρης.

* * *

Έσεινη τή βδομάδα, ο Σωτήρης δούλεψε δίχος δρεξη. Τήν Κυριακή έτεσε στό κρεβάτι. Ή μάνα του πήγε νά τρελάστει.

Φόναγαν τό γιατρό του, που ζωδιός. "Έκεινος τούς ήσυχασε. Τούς είτε τή πρέπει νά κάνουν, κ' έφηγε.

Κατά τά μεσάνυχτα, τήν ώρα πον ήλιοι είχαν κομηθή, κάποιος ζτυπήσεις τήν πόρτα.

Η άδερφή του, που κομιμάτων στήν αύλη, πράσθηκε ν' άνοιξε.

— Ποιός είναι; φώναξε, προτού ν' ά-

νιμένει.

Κανένας δέν τής άποκριθηκε.

— Ποιός είναι; ξαναφώναξε.

Μίλια.

Τότε τραβήγνει τή μάτηρα, κι' άνοιξε.

Δέν είδε κανένα. Τό φεγγάρι μόνο φώτες τά σπίτια και τό δρόμο. Στό δρόμο, κανένας δέν περνούσε. Τό χωριό ήταν άκουμα κοιμημένο.

"Εν' άφαρη είλαψη τής καλύψει τό μάγυοντο.

"Έλεισε τήτε πόρτα, έβαλε πάλι τήν μάτηρα, και γύρισε στό σπίτι. Ήταν βέβαιη πώς είχε παρακούσει. "Ισος άκομα, κάποιος μεθυσμένος γείτονας νά χύνησε περνώντας, και νάρηγε, άμεσως μόλις ένιωσε τήν λάθος του.

"Έπειτα δύος από λίγη ώρα, ξανάκοιτε τό χέρι.

Η καρδιά της τώρα άρχισε νά χτυπάει δινατά.

Σηκωθήκε, και πήγε πάλι ώς τήρη πόρτα.

"Έβαλε τή μάτηρα, κι' έκοιτε.

Τής φάνηκε πώς άκουσε κάτι νά συλλέπει.

Τής άκουσε τήν πόρτα τήτε, ρίχνοντας τήν μάτηρα σε παρνιά.

Δέν είδε πάλι τίποτε.

Μπήκε μέσο στό σπίτι, και ξένησε τή μάνα της.

Τότε, κι' ή διό μαζί, πήγαν ός τήν αύλη. Κοίταξαν απ' όλες τις μεριές.

Βγήκαν

— Παιδί μου!... παιδί μου!...

